

ACTA – RESUM DE LA SESSIÓ DEL TALLER COL-LABORATIU: ÚS I GESTIÓ DE L'ESPAI LLACUNA 31

Data: Dimarts, 27 d'octubre de 2020

Hora: 18 h

Lloc: Virtual (Zoom)

Assistència

Representants institucionals

- **Eva Campos**, consellera
- **Sílvia Casorran**, consellera
- **Sandra Enrique**, consellera
- **Jordi Martín**, conseller
- **Juan C. Altamirano**, Director d'Espai Públic
- **Olga Tarrassó**, arquitecta del projecte urbanístic
- **César**, arquitecte
- **Anna Serra**, tècnica de Democràcia Activa
- **Joan Casals**, equip de moderació
- **Maria Moreno**, equip de moderació

Persones participants

- **Jaume Badenes**, Assoc. de Veïns del Poblenou
- **Francisco Blázquez**, Huerta La Vanguardia
- **Montserrat Carrés**, (Fund. Priv. Pere Tarrés)
- **Víctor Castaño**, Huerta La Vanguardia
- **Jordi Callejón**, Taula Eix Pere IV
- **Kait Hutchison**, Green City Lab (Akasha)
- **Joana Puig**, Cohousing Llacuna 39
- **Josep Oriol Rodón**, Institut 22@
- **Miki Royan**, ConnectHort (AbonoKm0)
- **Annalisa Serra**, Hort Fortalesa
- **Albert València**, Observatori del Poblenou
- **Annabel**, Coordinadora d'Entitats del Poblenou
- **Aurora**, Huerta La Vanguardia
- **Isabel**, Huerta La Vanguardia
- **Marta**, Huerta La Vanguardia

Ordre del dia

1. Benvinguda i context
2. Debat participatiu sobre usos i gestió
3. Debat participatiu sobre memòria històrica
4. Tancament i propers passos

Desenvolupament de la sessió

1. Benvinguda i context

Eva Campos agraeix l'assistència i explica que l'objectiu de la sessió és recollir idees i opinions respecte a usos i gestió de l'espai "Llacuna 31" un cop s'hagi culminat la seva urbanització. Recorda que es tracta d'un espai que es va ocupar fa 4 anys en motiu d'una reivindicació contra la gentrificació, i sobre el qual es va assolir un acord entre l'Ajuntament i el col·lectiu "Huerta La Vanguardia" per tal que aquest darrer pogués fer-ne ús fins que s'iniciés la seva urbanització. En aquest sentit explica que està previst que les obres d'urbanització de l'espai s'iniciïn en breu. Comenta que li hauria agradat dur a terme un bon procés participatiu, però que per diverses raons no ha estat possible. Detalla que el projecte urbanístic fou aprovat l'any 2008 i que cal executar-lo de forma immediata, ja que en cas contrari, la Junta de Compensació, podria denunciar l'Ajuntament de Barcelona. Explica que si bé el projecte inicial era molt dur i gris, l'any 2019 es va dur a terme una modificació que en va augmentar l'espai destinat a verd urbà i a horts col·laboratius. Remarca que el projecte està tancat i que, per tant, té poc marge per introduir-hi modificacions. Sí que considera pertinent debatre sobre els usos i el seu model de gestió de l'espai, ja que en tractar-se d'un espai públic no es pot privatitzar ni concessionar. Fa èmfasi en la voluntat que esdevingui un espai per al veïnat i que contingui elements importants de memòria històrica. Demana disculpes per la urgència del taller i pel fet de no haver pogut obrir un procés participatiu més ampli.

Joan Carles Altamirano explica que, en l'adaptació del projecte original feta l'any 2019, es van tenir en compte els nous criteris de verd urbà establerts per l'Ajuntament de Barcelona. Comenta que hi ha certs requeriments que obliguen a iniciar les obres de forma immediata: l'espai contempla un pas franc de vehicles del cos de bombers i, a més, ha de servir com a zona de pas per a eventuais evacuacions dels edificis contigus. Aquest darrer fet obliga que sigui un espai obert i permeable.

Olga Tarrassó comenta que, si bé inicialment l'espai es va preveure com a plaça de barri amb arbrat i bancs, l'any 2018 des de Parcs i Jardins es va demanar d'augmentar el percentatge de verd, incrementant els escocells i preveient plantacions d'espècies herbàcies i arbustives. Sobre el projecte modificat es va fer una proposta amb una part destinada a horts didàctics per facilitar la relació de la ciutadania amb l'espai.

2. Debat participatiu sobre usos i gestió

- **Francisco Blázquez** pregunta quin és el percentatge de verd respecte a la globalitat del projecte, si hi ha la possibilitat de modificar el paviment, quins són els impediments tècnics que impossibiliten replantejar el projecte, i si hi ha previstes accions participatives al respecte. **Olga Tarrassó** comenta que aproximadament, i sense tenir en compte les zones de pas de vehicles, una tercera part de l'espai serà verd. Així mateix detalla que podria haver-hi la possibilitat de modificar el formigó previst per sauló o algun altre tipus de paviment, per bé que caldria analitzar-ne bé la viabilitat tècnica. **Joan Carles Altamirano** respon que en un projecte aprovat no es poden fer grans modificacions, però sí que es poden fer petits ajustaments, que es denominen modificacions d'obra. **Eva Campos** explica que, tenint en compte que el projecte està ja aprovat, no es pot dur a terme un procés participatiu reglat, i és per això, que s'ha previst aquest taller per debatre sobre usos i gestió.
- **Jaume Badenes** no entén l'objectiu de participar sobre un projecte tancat. Recorda que a la darrera reunió es va acordar obrir un procés participatiu i denuncia que aquest projecte s'hagi aprovat d'esquena al barri. **Eva Campos** explica que en el seu moment no es va poder realitzar el procés participatiu previst a causa dels canvis en l'equip de participació i a la irrupció de la pandèmia. Reitera que en el moment actual s'ha rebut un requeriment per part de les empreses constructores en què expliquen que ja han culminat les obres de construcció dels edificis i que, per tant, cal iniciar la urbanització del solar en qüestió. Detalla que si des de l'Ajuntament no s'atén aquest requeriment, es podria haver de fer front a una indemnització d'import molt elevat, i que en la

situació actual, els diners són prioritaris per abordar altres problemàtiques socials. Reitera les disculpes per com han anat les coses i explica que està previst obrir un procés participatiu relacionat amb la mesura de govern sobre horts urbans, que serà pionera al Districte i a la ciutat. **Joan Carles Altamirano** reitera l'obligatorietat de dotar l'espai d'una via d'emergència i d'accés a vehicles de bombers, ja que si no, les empreses implicades no poden iniciar les activitats per les quals ja han obtingut les pertinents llicències municipals.

- **Albert València** mostra la seva indignació pel fet que el projecte ja estigui tancat i considera que això no és participació, ja que els temes de debat plantejats són anecdòtics. Pregunta sobre la possibilitat de mantenir l'accés per a bombers i l'espai per a evacuació tal i com està previst al projecte, però poder introduir modificacions a l'espai restant. **Joan Carles Altamirano** reitera que no es poden introduir grans modificacions en un projecte aprovat i que el projecte es tracta com una unitat, i no se'n pot executar només una part i deixar una part per fer.
- **Isabel** demana aclariments sobre els àmbits en els quals es poden fer modificacions i respecte al calendari previst. **Joan Carles Altamirano** explica que el projecte està aprovat des d'abril de 2019 i que només es poden fer modificacions d'obra que haurien d'afectar a tot allò que no requereixi una modificació de les canalitzacions de reg i de desguassos.
- **Jaume Badenes** proposa negociar amb les empreses implicades per tal que permetin modificar la part que no afecta l'accés de vehicles de bombers i considera que, en cas contrari es disposarà d'un espai públic urbanitzat a esquena del veïnat, el qual es veurà obligat a reclamar més endavant una nova urbanització. **Eva Campos** comenta que no hi ha marge de temps per a negociacions, ja que el requeriment rebut demana la urbanització immediata de l'espai. **Joan Carles Altamirano** reitera que no és possible executar només una part del projecte, en primer lloc perquè impera la unitat de projecte, i en segon lloc perquè la zona d'evacuació és la zona on se situaran els bancs i les jardineres.
- **Annalisa** considera que aquesta sessió hauria hagut de fer-se abans i que el projecte presentat no sembla propi d'una zona verda, ja que hi ha molt de formigó. Opina que seria interessant mantenir un hort comunitari amb participació del veïnat i gestionat pel col·lectiu Huerta La Vanguardia.
- **Aurora** comenta que hi ha hagut molt esforç per part del veïnat en el manteniment de l'hort actual, i denuncia que s'ha informat molt tard al veïnat respecte a l'aprovació del projecte que data d'abril 2019. Pregunta què està previst fer amb el centenar de plantes que hi ha actualment. **Eva Campos** explica que es valora moltíssim l'esforç, i que demanarà a Ecologia Urbana sobre com procedir amb les plantes actuals. Es compromet a compartir la resposta rebuda.
- **Oriol Rodón** explica que l'alumnat està molt engrescat i ofereix la participació de l'institut 22@ tant en el desenvolupament del projecte, independentment de l'entitat que gestioni la part de l'hort, com en el treball sobre la incorporació d'elements de memòria històrica en aquest espai.
- **Jordi Callejón** lamenta que la situació sembla irrevocable i, en aquest cas, demana intentar ampliar al màxim que la legislació permeti l'espai dedicat a verd urbà, intentant fer l'espai el màxim natural possible. Proposa deixar els arbustos i utilitzar l'espai per fer activitats i accions que permetin aprofitar l'espai a diferents col·lectius com ara alumnes d'escoles, entre d'altres.
- **Jaume Badenes** opina que hauria de convertir-se en un espai de gaudi per al veïnat i de joc per a la mainada, amb la instal·lació de jocs infantils, una mancança global a tota la zona centre del Poblenou. Pregunta si es podria aprofitar l'interior de l'illa, on hi ha un altre espai no edificable i fer-lo complementari d'aquest. Considera que l'espai Llacuna ha de ser el màxim naturalitzat possible (horts públics d'accés per a tothom, vinculats a escoles, aules ambientals...), i difondre certs aspectes relacionats, com ara

el compostatge urbà. **Joan Carles Altamirano** aclareix que l'espai interior és de titularitat privada i, per tant, no s'hi pot fer res.

3. Debat participatiu sobre memòria històrica

- **Sandra Enrique** fa un repàs sobre la trajectòria històrica del barri, detallant diferents fets concrets relacionats amb l'espai en qüestió.
- **Jaume Badenes** considera molt apropiat que l'espai reculli part de la història del barri: des de la Llacuna (terra agrícola) cap a la transformació industrial, el pes que va tenir el proletariat i, per desgràcia, la repressió, simbolitzada amb l'establiment d'una presó. Considera que tots aquests aspectes han de quedar reflectits a l'espai, ja sigui en un monòlit o en un mural. Valora la possibilitat que el nou veïnat conegui les transformacions que ha experimentat el barri i proposa treballar per tal que el xamfrà esdevingui un portal d'accés a aquest espai i a la memòria del barri. Denuncia que actualment hi ha molta gentrificació i que el turisme és un problema molt greu al barri. Opina que el relat històric hauria d'arribar als nostres dies per fer palès que la situació de confrontació encara és vigent en l'actualitat.
- **Francisco Blázquez** planteja centrar el relat històric en la Fàbrica El Cànem, màxim exponent de l'explotació burgesa amb gairebé 200 dones i nenes treballant-hi, i la presó del cànem, amb un miler d'homes presos en època de post-guerra i on es van arribar a produir execucions. Opina que es podria instal·lar una gran escultura i panells explicatius fixes, i de forma complementària realitzar tallers amb escoles i veïnat.
- **Joana Puig** mostra el seu desig per tal que a l'espai hi hagi el màxim de verd possible, ja que el verd en general, i els horts en particular, són espais de vida. En aquest sentit, considera interessant poder fer un relat on es contraposi la memòria històrica de l'espai, més lligada al patiment i a la mort, amb un espai que, malgrat les problemàtiques actuals, generi vida tant a nivell natural (fruites i verdures) com a nivell social (espai de trobada veïnal). **Sandra Enrique** comenta que als memorials normalment hi ha plaques estàndard, però destaca que potser en aquest espai es pot gestionar des del verd urbà.
- **Aurora** reclama ser ambiciosos i destaca la importància de recordar l'explotació de moltes dones i nenes que va tenir lloc a la fàbrica, fent reflexionar sobre la situació actual a altres parts del món, on aquests fets segueixen passant.

4. Tancament i propers passos

- **Marta** comenta que queden temes no resolts a la sessió d'avui, ja que considera que no s'han pogut abordar amb profunditat els temes d'usos i gestió de l'espai. Pregunta quan s'iniciarà l'execució del projecte i, per tant, quan caldrà desallotjar l'espai. **Eva Campos** recorda que l'objectiu del taller era justament debatre sobre usos i gestió i demana que si hi ha aportacions al respecte es facin arribar per correu electrònic a qualsevol de les següents adreces: ecampos@bcn.cat, senrique@bcn.cat o scasorran@bcn.cat. **Joan Carles Altamirano** comenta que les obres ja estan licitades i que es començaran tan bon punt estigui desallotjat l'espai, ja que la intenció de les empreses és començar l'activitat a partir de gener. Recorda que el solar hauria d'haver estat buit des del passat 15 de setembre.
- **Sílvia Casorran** agraeix l'assistència a tothom. Comenta que es tracta d'un tema delicat perquè els límits estan molt marcats. Agraeix a l'Eva la seva dedicació i comparteix el seu desig per tal que els horts urbans es puguin multiplicar en aquest mandat. Reitera les seves disculpes.
- **Eva Campos** se suma als agraïments i explica que l'espai del passatge Aymà es podria començar a treballar en el marc del programa d'espais buits, esdevenint així el primer hort a treballar dins la nova mesura de govern.